

1 SEP 1942

1283⁵

Mappe 21

26

1942

FRIHETEN

Nr. 26. KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

STRIDEN I DAG —

Den striden som nordmennene fører i dag for fridomen sin er ikkje nokon ny strid. Han er hundreår gamal og har djupe og sterke røter bakover i norsk historie. Og det er ikkje første gongen vi får røyne at det å vera norsk er det sama som å vera stridsens menn. Tenk berre på alle dei høvdingane våre som bar norsk ånd og vilje fram i våre nasjonale strid med grannestatene. Tenk på fanebærarane for norskdomstanken i siste mannsaldrane, mennene i brodden for bonde- og arbeiderreisinga.

Likevel, striden i dag har fått eit djupare og sterkare innhald. Den er meir enn før knytt saman med den striden andre folk fører for sin fridom. Det er ein internasjonal strid. Når alle folkeslag står saman i dag om dette eine og store, er det fordi denne hundreårige fridomstriden til alle trellebundne folk har grave grunnen unda tyrannane, og lekkjene dei er lagt i held på og sprengjast. Tyranniet har reist seg til villt forsvar for sin urett. Men inga makt er i stand til å frelse det lenger.

Dette er dei store og einfelde linene i denne striden bak all diplomatien. Derfor er han så ulik all annan strid

i menneskesoga. I denne striden kan ingen vera «nøytral». Dei som ikkje er med oss, er mot oss og vil ein gong få sin dom deretter. Det skal også bli spurt om DI stilling ein gong. Kvar var du å finne? Ute mellom stridsens og alvårets menn, eller måtte du gå og passe din handel eller handverk då dine landsmenn blødde i striden mot dei grønkladde fiendane?

Andre har sett seg med korslagte armar for å «vente og sjå». Så skal dei sia fortelje oss kven de heldt med. Vi segjer berre til slike: De kjem til å vente fäfengt, fordi de ingenting har å vente. Atter andre er det som lett seg svinge mellom von og svart-syn etter frontmeldingane. Dei er kanskje dei farlegaste, fordi den flokken er størst. Dei er tvilarar trass i alt. Og tvilen er første steget på vegen til å gi opp.

På den andre sida står det menn i faste rekkjer som har ein ide å kjempe for og eit liv å gi. Dei står saman med tusen, med hundretusen slike menn av andre folkeslag og tungemål, men med same høge ideen. Inga redsle, ingen motgang, inga frontmelding har enno sådd tvil i deira sjeler om at segeren over gei grønkladde djevlane i menneskeham er viss. Dei kjenner ingen skånsel for ein fiende

KONG Håkons 70 års dag 3 august ble en varm hyldest til den mann som i dag står som symbolet på det frie Norges kamp for fridommen. Han mottok hilsninger fra alle frie folk, bl. a. fra presidentene Kalinin, Benès og Roosevelt, fra kong George av England o.s.v. Den kjæreste hilsen kongen mottok var likevel den fra sitt eget land, fra det illegale Norge. Det heter bl. a. her: Striden blir ført for våre tusenårige fridomstradisjoner og vår konge er inkarnasjonen av denne striden i dag. I de 37 åra han har regjert har han alltid gått inn for grunntankene i demokratiet og står i dag som representanten for det norske rettssamfunnet. — Det var store demonstrasjoner av nordmenn i London, av skolebarna og av sjøfolk.

ODD Nansen sitter nå i mørkeselle på Grini. Før han ble satt inn her arbeidet han med tungt arbeid med lossing av kullskipene ved Lysaker.

FRA Bode blir det meldt at det er inntruffet tilfelle av flekktyfus mellom russiske fanger der. Tyskerne har dratt mye sivilfolk fra de okkuperte

som har mist alle menneskelege drag. Eit folk som VIL fridomen gir aldri opp sjøl om striden ser «vonlaus» ut. Dei veit han kan ikkje tapast, og for det målet held dei ut kor lenge det enn skal vera.

Inntil vidare så kan dei dvergmeneske som trur dei kan svinge utviklinga sitt hjul tilbake ture fram i sitt svik. Det same kan dei som sit «nøytrale» og ser på striden mellom livsens og undergangens krefter. Dei vil alle få sin dom. Ikkje av oss, men av livet sjøl.

områder i Sovjet-samveldet til arbeid i Bode, bl. a. gurter helt fra 8 års alderen. Før har de sittede i konsentrasjonsleir. Det er enhver nordmanns plikt å hjelpe disse ulykkelige til flukt

I ÅS har det vært begått flere grove innbrudd. I det høve ble 3 personer arrestert, men hovedmannen, en ung gutt, slapp ut da han meldte seg inn i N S. I stedet tok politiet og arresterte en av de bestjålne som ennå sieter inne. Ved siden av det tjuvene tok er han nå ribbet for alt han har.

DIREKTØR Daa Tvedt ved Bredtveit fengsel har oppfattet sin oppgave slik at den er å gjøre livet mest mulig nutholdelig for fngene. Således har han nå forbudt det snekkerarbeide som var fangenes eneste adspredelse. Av andre plageånder der oppe har de NS-vaktmesteren Noteid.

Nasjonalhjelpen har fått en rekke gaver fra tid til annen fra varmhjertede svensker. Disse gaver blir underslått av de «norske» myndigheter. En mann har vist redaksjonen en øks han har kjøpt og betalt med kr. 8.50. Øksa var laget ved A.B Sätters Yxfabrik i Sverige og i esken lå en lapp der det sto: Gäva till norska Nasjonalhjelpen. For ei tid sia tilbed også svenskene oss, etter det en svensk avis meldte, et større parti sukker. Quisling svarte likevel flott nei takk. Han hadde sukker nok.

FRA Trondhjem blir det meldt at brannsjefen er arrestert og avsatt. Han fikk i si tid ordre fra «politipresidenten» i byen om å instruere brannkorpset i nazi-hilsen. Dette nektet han å gjøre, da han som kommu-

nal tillitsmann ikke hadde noe med å ta imot ordre fra politiet i sitt arbeid. Så sørget ordføreren for å avsette ham og politiet for arrestasjonen. Da departementet fikk vite at landets tredje største by var uten brannsjef, ga de ordføreren ordre om å få ham løslatt hvis han vilde unngå vansker sjøl. Tilfeldigvis var Terboven på gjennomreise i byen og ordføreren søkte hjelp der for sin prestisje. Brannsjefen sitter framleis og departementet fikk lang nese. Det er av sine egne en skal ha det.

EN plutokrat. Ordfører Stenersen i Aker har godt betalt for sitt «arbeid». Han har en gasje på 20.000 og dessuten 15.000 i «reprerentasjonsutgifter» og gratis bil. Fellesnyttan går framleis foran egenytten.

GROSSISTFORBUNDETS medlemmer har rtter det vi har fått opplyst høyet kne for nyordningen etter at formannen Mowinckel var avsatt. Vi er skuffet over disse karene som ennå ikke var lagt merke til at det nytter å kjempe. Kunne ikke grossistene ta eksempel etter sine kolleger i andre bransjer, f.eks. rederne og forleggerne?

VARDÅSEN sanatorium kjøpte ifjor en del hermetikk og lagret som kriselager for patientene. Den 3 og 4 aug. ble lagret hentet i lastebiler. Tyskerne hadde rekvirert alt.

NASIpampene i Landsorganisasjonen har kjøpt seg et nytt feriehem for arbeidernes penger. Det er stedet Grimstad ved Tjømøy. Grimstad ligger i «grensesone» vest, men pampene har alt ordnet med frendefolket sitt om disdensasjon fra alle vedtak

om pass. Hva får arbeiderne av herrene som «opphevet» klassekampen med slike positive tiltak?

TYSKERNE har kommet med grove krigstrusler mot Sverige for gud vet hvilken gang på grunn av en artikkel i Cöteborg Handels och Sjöfartstidning. Sverige må ikke utsette seg for det samme som et annet nordisk land, heter det — Skal tro hvilket land tyskerne mener?

JUGOSLAVIA. 45 Jugoslaviske skolejenter har sendt et brev til fru Roosevelt. Jentene sitter innesperret i en kaserne med italiensk vakt. De ber ikke om hjelp, sier de i brevet og venter heller ingen. De bare vil fortelle verden om folkets lagnad i det hærtatte Jugoslavia.

SIKORSKI, den polske presidenten, holdt en tale på ett årsdagen for den polsk-russiske traktaten og sa den var grunnlaget for varig samarbeid etter krigen. Den vegen Polen hadde slått inn på har vært riktig og landet vil få sin fridom tilbake.

I SVERIGE vokser den antinasistiske stemning trass i all «nøytralitetspolitikk». Vi så i Oslo-avisene for ei tida om nasimøtet i Trälleborg som ble forhindret av «kommunistiske oppviglere». Nasistene måtte ha politibeskyttelse mot den rasende folkemasse for å komme hjem, og da en av «oppvigerne» ble arrestert, tvang folkemassen politiet til å løslate ham. Det blir nå meldt om liknende god stemning fra andre kanter av landet. I Landskrona ble således et liknende møte forhindret. Nasistene hadde tatt med seg en rekke nasiblad til utde-

ling. Disse tok mengden fra dem og laget bål av og nasistene måtte atter ha politihjelp. Slike aksjoner er den beste hjelp vi nordmenn kan få fra grannelandet.

TYSKLAND har minst like store vansker med klærnasjoneringen som Norge. Det har nå kommet nye strenge åtgjørelser om klær. Klær av skikkelig tøy har bare vært for utvalgte. Og da tyskerne er flike til å lage «Ersatz» (erstatning) for både det enø og eet andre, laget de også en papir-ersatz for tøy. Også dette «tøyet» er det nå kommet strenge restriksjoner om. Det må nemlig spares på papiret også.

FIRE millioner utlendinger er det nå i Tyskland med krigsfanger og arbeidere. At disse kreftene kan bety en fare for pøbelveldet der på et visst tidspunkt, særlig når 8—9 millioner tyskere ligger eller sitter igjen på østfronten, er sjøl tyskerne klar over. De har forsøkt å fordele de utenlandske arbeiderne så godt de kan, men det blir verre og verre jo flere som blir rvangssendt til Tyskland. Og det har vært tallrike meldinger om heftige mytterier fra flere byer.

I MOSKVA ble det den 2-8 noldt et stort møte av idrettsmenn. Det ble sendt hilsen til folket i alle hørtatte land. Hilsenen til Norge sa bl. a.: «Kjære venner, norske idrettsmenn. Vi har dyp beundring for deres strid. Den russiske ungdom vil sammen med den norske gjøre den kraftigste innsats mot nasismen. Hitler må tilintetgjøres». Til møtet hadde den norske sdrettsleder Artur Rud sendt en hilsen på vegne av norsk idrett.

FRONTEN i Norge gir daglig nye beviser på sin styrke. Alle nyordnede organisasjoner i alle yrker har blitt en fiasko og det nasistiske statsapparatet får vansker å kiempe med som ingen forordninger kan løse. Lærerne søker ingen offentlige stillinger lenger så lenge deres kamerater sitter fast på Kirkenes. Det samme meldes fra andre yrker, nå sist fra telegraf og telefonfunktionærene som i et rundskriv til sine kamerater sier at den som føler og tenker norsk ikke under noe vilkår må søke ny post.

SOLA kirke er revet ned da den «sto i vegen» for de tyske flygerne. Det var en av landets eldste kirker og kulturelle minnesmerker. Skulde ikke «kultur»minister Lunde ha et ord å si i det høve, som har snakket så mye vakkert om vårt kulturelle «forfall» under det gamle styre?

I ROMANIA vokser vanskene og misnøyen med krigseventyret i øst. Den rumenske øverstkommanderende har gått av og 33 høyere offiserer er avsatt. Ved fronten har det kommet til kraftige sammenstøt mellom romanske, ungarske og tyske tropper like for øynene på russerne, og tyskerne har eå forbudt å stille sammen rumenske og ungarske tropper.